

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014

0030 OSLO

Vår dato:
19.01.2007

Vår referanse:
200604434-3
Deres dato:

Deres referanse:

Arkivnr.:
300
Org. nr.:
964 982 953

Stortingsmelding om innovasjon - innspill

For at et dynamisk regionalt innovasjonssystem skal fungere er det behov for et samspill mellom næringsliv, forsknings- og utviklingsmiljø og virkemiddelapparat/kapital.

Det kan være mange faktorer som påvirker hvordan dette samspillet fungerer. Dette notatet er ment å være et innspill til noen problemstillinger som det kan gjøres noe med. Nordland fylkeskommune er opptatt av å jobbe utviklingsrettet i et samarbeid med næringslivet, FoU-miljø og øvrig virkemiddelapparat. Fokuset er derfor utviklingsrettet og berører ikke lover og regler som styrer næringslivet i Norge.

Det er først å fremst næringslivets premisser som må ligge til grunn for satsingen på innovasjon. Det offentlige rolle må være å bidra til at det skapes gode rammevilkår og virkemidler som fremmer innovasjonsevnen i bedrifter og andre utviklingsmiljø. Det er også viktig at en får til et godt samspill mellom nasjonale og regionale mål og satsinger. Det offentlige virkemiddelapparatet må fungere fleksibelt i et samarbeid med næringslivet.

Nyskaping i næringslivet fordrer ofte personellmessige ressurser, kompetanse og kapital. For mange små bedrifter er det vanskelig å få til det overskuddet som bidrar til utvikling og økt verdiskaping. Skatte –FUNN ordningen er et virkemiddel som kan videreutvikles i en slik sammenheng. Det bør vurderes å differensiere ordningen i de områdene som har lav innovasjon. Det vises også til tidligere innspill fra Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag datert 08.06.2006.

Innovasjon er ikke bare utvikling av nye produkter. Suksess innebærer ofte en bredere innfallsvinkel i tillegg til det tradisjonelle fokuset på råstoff, produksjonsprosess og produkt er det like viktig at en jobber med organisering, tjenester og marked. Det fremtidige virkemiddelapparatet må ta høyde for dette.

I Nordland og Nord-Norge er støtteandelen fra Norges Forskningsråd lav. Det er behov for å utvikle kunnskap om hvordan innovasjon og nyskaping skjer i bedriftene. Bedriftene har ikke alltid en akademisk tilnærming i sitt utviklingsarbeid. En må se på hvordan en kan utvikle de brukerstyrte programmene for å få til en bredere satsing.

Det offentlige virkemiddelapparatet som skal bidra til næringsutvikling, oppfattes ofte som ”stivbeint” og lite fleksibelt. Det tar lang tid før en tar beslutninger og regelverket for hva som kan støttes er ikke i samsvar med utviklingsbehovene i bedriftene. Det offentlige virkemiddelapparatet må jobbe mer offensivt sammen med næringslivet og andre finansmiljø. Spesielt er dette viktig i distriktene hvor tilgangen på kompetanse og kapital er marginal.

Gündere/små bedrifter opplever ofte at det er vanskelig å få tilgang på kapital og støtte gjennom det offentlige virkemiddelapparatet i en tidlig utviklingsfase. En må også se på ordninger som kan hjelpe gründere og små bedrifter i denne tidlige fasen (blodbadet) Et eksempel kan være ordninger med driftsstøtte i en tidlig utviklings- og etableringsfase.

Gjennom arbeidet med regional differensiert arbeidsavgift er det kommet fram eksempler på mange nye samarbeidsformer mellom næringslivet og offentlige organisasjoner. Dette er samarbeidsformer som en bør vurderes i utviklingen av hele det offentlige virkemiddelapparatet.

Det er ikke alltid slik at forskning fører til innovasjon. Andre erfaringer¹ tilsier at det er vel så viktig med kobling og utvikling (KoU). I et slikt perspektiv er det viktig å skape gode samarbeidsarenaer. Dette kan være samarbeid mellom bedrifter (klynger) og mellom bedrifter/gründere, FoU og kapital mm. Arena programmet er et godt eksempel på hvordan en kan utvikle næringsklynger. Norges forskningsråd sine senterordninger er viktige i en slik sammenheng ikke minst er ordningen med Norwegians Centres of Expertise viktig for å fremme samarbeidet mellom kompetansmiljø og næringslivet. En må se på hvordan en kan videreutvikle denne ordningen slik at flere næringsmiljø kan gjøre seg nytte av de mulighetene som ligger her.

Noen utfordringer i Nordland

Nordland fylkeskommune samarbeider med SIVA –SIVAs rolle er å være katalysator og investor for å utvikle solide miljøer for nyskaping. Dette skjer gjennom selskapets tilretteleggende eierskap i forsknings- og kunnskapsparke, næringshager, inkubatorer, industri- og næringsparker og såkorn/ventureselskaper

”Hagene, parkene” og inkubatorene representerer en kunnskapsbasert infrastruktur for innovasjon og entreprenørskap som samlet sett har som målsetting å bidra til utvikling av et innovativt og verdiskapende næringsliv i Nordland. <http://www.innovasjonsforum.no/>

Nordland fylkeskommune og SIVA har gjennomført en evaluering oppsummert i NIFU-STEP Arbeidsnotat 42/2006 *Innovasjonsselskap i Nordland*. Evalueringen av selskapene konkluderer med at det er få av næringshagene som har evne til å oppnå tilstrekkelig inntjening på rollen/oppgaven som regional utviklingsaktør eller koblerrollen. Det må gjøres en jobb for å videreutvikle næringshagekonseptet med basis i de erfaringene vi har høstet. SIVA og Nordland fylkeskommune jobber nå sammen for å få frem et næringshagekonsept som er tilpasset de utfordringene Nordland og regionene i Nordland har med hensyn til å bidra til et mer innovativt næringsliv.

I et slikt perspektiv er det viktig at en får til en langsiktig nasjonal satsing, slik at en får ro til å utvikle det bedriftsrettede næringsapparatet. Ikke minst er dette viktig i forhold til erfaringene med at det tar tid å utvikle aktørene til å bli gode miljøer for næringsutvikling, og at det er et lite betalingsdyktig marked for en del av de tjenestene en forventer at ”hagene, parkene” og inkubatorene skal levere.

Nordland fylkeskommune har sammen med Riksantikvaren og Miljøverndepartementet utviklet verdiskapingsprogrammet ”Den verdifulle kystkulturen i Nordland”. Dette programmet skal jobbe med næringsutvikling basert på kulturminner/kystkultur. Erfaringene så langt er gode, men vi ser også at det er vanskelig å jobbe i skjæringsfeltet kultur, kulturminner og næringsutvikling. Vi tror imidlertid at det er et stort potensiale for næringsutvikling på dette området. Derfor er det viktig at en også utvikler virkemiddelordninger og kompetansmiljø rettet mot kulturnæringer. I

¹ Innovasjonsløft Nord, Prosjektgruppe nedsatt av Kommunal- og regionaldepartementet, prosjektgruppens anbefalinger august 2006.

tillegg til Innovasjon Norge kan en også utvikle SIVA sitt apparat med for eksempel et eget inkubatorprogram for kultur- og opplevelsesnæringene.

I reiselivssammenheng har Nordland utviklet profilen ”Verdens vakreste kyst”.

Reiseliv er trukket frem som et av satsingsområdene i Regjeringens Soria Moria erklæring. Et av fokusområdene er innføringen av en frivillig sertifiseringsordning for reiselivsbedrifter som ønsker å markedsføre seg som en del av den norske merkevaren.

Et slikt nasjonalt driftssystem med sertifisering, oppdatering og kontroll vil gagne Norge som foretrukket reisemål. Det vil sikre kvaliteten på reiselivsproduktene og tilliten i markedet. Ferie og fritid er dyrebar tid, vi må forsikre oss at de som besøker Norge sitter igjen med en positiv opplevelse og en opplevelse de vil anbefale til andre.

I Nordland mener vi at en slik sertifiseringsordning vil være viktig for å sikre kvaliteten på de reiselivsproduktene som nordlendingene leverer. Nordland fylkeskommune ønsker også å bidra med at en får til dette på nasjonalt nivå.

Det finnes i dag i Nordland to sterke nærings- og kunnskapsmiljø innenfor henholdsvis fangstbasert – og intensiv marin fiskeoppdrett. Dette er miljø med ambisjoner om nasjonale tyngdepunkt innenfor respektive genre, og Nordland fylkeskommune vil fremheve disse miljøenes gryende betydning og viktighet for store deler av fiskeri- og havbruksnæringen.

Arena Innovasjon Havbruk er et 5-årig prosjekt innenfor Innovasjon Norges sitt Arena-program, etablert av aktører i Nordland våren 2004. Satsingen omfatter primært oppdrett av artene torsk, steinbit og kveite, og har fokus på hele verdikjeden fra yngel og frem til marked.

Havbruk er ei viktig næring i Nordland, og fylket representerer en stor andel av både produsert mengde oppdrettsfisk, og av det totale antall oppdrettskonsesjoner i Norge.

En ønsker derfor at Arena Innovasjon Havbruk blir oppgradert og antatt som et Centre of Expertise. På denne måten kan Arena Innovasjon havbruk bidra nasjonalt med en havbruksnæring som preges av samhandling, nyskaping og kunnskapsutvikling og som fokuserer på kommersialisering og kunnskap.

Levendefangst og oppforing av villfanget fisk som ledd i økt verdiskaping har pågått relativt lenge, ikke minst i Vesterålen. Fiskerinæringen i denne regionen har lange tradisjoner bl.a. innen mellomlagring av sei.

Økt verdiskaping basert på fangstbasert oppdrett (levendefangst og mellomlagring og/eller oppforing) er en mulighet som kan utnyttes flere steder i landet.

Nordland fylkeskommune ønsker å bidra til etablering av et nasjonalt kompetansesenter for Fangstbasert Havbruk i tilknytning til Vesterålen Fiskeripark.

I Nordland satses det mye på entreprenørskapsopplæring i hele utdanningsforløpet fra barnehage til videregående skole. Det er også utviklet en egen ordning med lærlingebedrifter. Dette arbeidet fører til at vi får en del ungdommer som har lyst, vilje og ikke minst kunnskap om å starte egen bedrift. Vi har imidlertid ikke et virkemiddelapparat eller mentorsystem som fanger opp denne ungdommen når de er ferdig med sin utdanning. Det må jobbes for at vi klarer å fange opp kreativiteten som ligger i ungdommen og utvikle virkemiddelapparat og systemer som kan hjelpe dem i en bedriftsetableringsfase.

Med hilsen

Sonja A. Steen

fylkesråd for næring- og samferdsel